

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

XXXI. Differentia 4. Promittens aliquid dare sub pœnâ, si emittat aliquid,
Iurè civili ad totam pœnam obligatur:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

part. 2. §. 6. n. 4. exclusâ aliorum minùs idoneâ expositione.

Bonæ fidei contractus est emptio, venditio, locatum, conductum, negotia gesta, mandati, depositi, pro locio, tutelæ, commodati, pignoratîo, familiaris hereditariæ, communi dividundo, &c. stricti Juris stipulatio, mutuum, emphyteusis, donatio. Cur autem hi, & non illi bonæ fidei censeantur, causam Silvester assignat: *Primo*, quia si dolus causam contractui dedit, non tenet. *Secundo*, quia veniunt usuræ ex mora. *Tertio*, quia Judex ex æquo, & bono æstimare potest, quid compensandum, aut restituendum sit. At idem in aliis cur non permittitur? An quia emptio, & similes contractus magis quotidiani sunt, ut *Molin. censet disp. 259. §. Discrimen*, an bono publico id expedire primi auctores judicantur?

II. Covarr. sanè Jure Canonico quoque receptam esse divisionem illam pro-

nunciat loc. cit. *Baldus* è contra omnes omnino contractus bonæ fidei esse dicit, adeoque prædictam divisionem Jure pontificio non agnosci. Sed ne æquivocatio nos fallat, distinctio Glossæ notanda est, videlicet bonam fidem aliquando sumi, ut opponitur fraudi; aliquando ut est temperamentum juris rigidi. Priore modo quilibet contractus bonæ fidei esse debet, id est, fieri & servari absque dolo; posteriore modo bonæ fidei est emptio cum aliis lupi enumeratis, in quibus admittitur benigna interpretatio viri boni, seu arbitri, ne nimium graventur contractantes. E contra stricti juris censetur mutuum, & stipulatio, quia non admittunt interpretationem, sed præcisè, quod actum est, præstari debet. Centum pro mutuo dedi, centum pari bonitate reddes, & sic in aliis. *V. Comit. de Contract. Par. 3. c. 5. n. 9. Everard. Bronchorst Centur. 4. assert. 32.*

XXXI.

DIFFERENTIA 4.

Promittens aliquid dare sub pœnâ, si omittat aliquid, Jure civili ad totam pœnam obligatur: I. In executione 85. §. Item si ita, ff. de verb. oblig.

Secùs Jure Canonico, c. Suam, de pœn. Bartol. 50.

I. **L**egis citatæ, In executione, tenor est, si ita stipulatio facta est, si fundus Tatianus datus non erit, centum dari, nisi totus detur, pœna committitur centum; nec prodest partes fundi tradere cessante uno: quemadmodum non prodest ad pignus liberandum partem creditori solvere. Item, l. stipu-

lacionum 5. §. Si sortem eod. si sortem promiseris, & si ea soluta non esset pœnam, etiam si unus ex hæredibus tuis portionem suam ex parte solverit, nihilominus pœnam committet, donec portio cohæredis solvatur. Accedit ratio, quia nihil actum videtur, ubi superest aliquid agendum, l. pen. C. de his, quib.

E

quib. ut indign. aufer. hered. Et dici solet, non defendere eum, qui in totum non defendit, l. Defensor. ff. de interrog. action. Neque edere censetur, qui in totum non edit, l. Argentarius, §. 1. ff. de edendo.

II. Aliud Jure Canonico constitutum reperimus in c. Suam, de pœnis, ubi obligatus solvere certam quantitatem ad certum tempus, cum pacto, si non solverit, certam pœnam solvendi; si majorem partem debiti solvit, non incidit in pœnam propter minorem partem non solutam. *Vivianus in rationali l. 5. p. 241 Allagona in Comp. Tur. Can. p. 737.* Similiter ex illis ejusdem cap. verbis

Septem librarum solutione. *Panormit. & alii Interpr. colligunt, si promissio dandi certam summam non nisi ex parte solvatur, pœnam committi pro illa parte tantum, quæ respondet non solute quantitati. Gloss. in v. Per solutus. Gutier. l. 2. c. 20. n. ult. Fachin. l. 1. Contraven. Juris, c. 96. Azor. Tom. III. l. 10. c. 7. q. 4. Molina disp. 564. Armilla v. Pena, n. 6.*

Et hæc opinio procul omni dubitatione æquitati magis consentanea est, præcipuè cum malitia in debitoribus abest. *Gutier. l. cit. Padil. in l. Si quis marit. n. 26. C. de transact. Barboz. in c. Superius de pœn.*

XXXII.

DIFFERENTIA §.

Non valent Jure civili institutiones, & relicta, quæ in alterius arbitrium committuntur: Illa institutio, ff. de hæred. instit. l. Captatoria eod. Sed Jure Canonico, qui alterius arbitrio committit, videtur velle, ut omnia distribuamur pro anima sua secundum arbitrium illius, quem elegit; adeoque non videtur decedere intestatus, c. Cum tibi de testam. Bartol. 105.

I. **C**Ajus in cit. lege, Illa institutio, sic loquitur: Illa institutio, Quos Titius voluerit, idè vitiosa est, quod alieno arbitrio commissa est. Nam satis constanter veteres decreverunt, testamentorum jura per se firma esse oportere, non ex alieno arbitrio pendere. Consonat l. Si quis Semproniam. Si quis ita scripserit: Si Titius voluerit, Sempronius hæres esto, non valet institutio. Idem repetitur in l. Captatoria eod. & in C. ubi arbitrium alterius secretum alienæ voluntatis appellatur. *Vvesenbec, l. 28. ff. tit. 5.*

II. Multùm diversa est Juris Canonici sanctio in c. Cum tibi, de testam. Qui extremam voluntatem in alterius dispositionem committit, non videtur decedere intestatus. De quorum verborum genuina interpretatione Interpretes non conveniunt apud Barb. aliis videtur Potitifex velle, quod Bartol. indicat, institutionem, seu testamentum valet, quod alterius arbitrio committitur. Alii existimant hæredem fieri illum, cujus arbitrio committitur eâ lege, ut bona sua in partem usus distribuatur. *Fachin. nihil aliud*